STAD Turnhout

stad TURNHOUT

ALLES WAT JE ALTIJD HAD WILLEN WETEN OVER DE

ALGEMENE VERORDENING GEGEVENSBESCHERMING (AVG)

EN NOOIT DURFDE VRAGEN

General Data Protection Regulation (GDPR)

STAD Turnhout

stad TURNHOUT

STAD Turnhout

Wat is het ?

- Europese verordening die bescherming van verwerking persoonsgegevens van natuurlijke personen regelt.
- Eén uniforme regelgeving voor Europese Unie.
- Rechtstreeks toepasbaar in lidstaten.
- Vervangt de Belgische privacywet van 1992.
- Goedkeuring 14 april 2016 – van kracht op 25 mei 2018.

STAD Turnhout

Waarom een nieuwe wetgeving?

- Nood aan harmonisatie van de nationale privacywetgevingen binnen de Europese Unie.
- Aanpassen regels aan de nieuwe digitale realiteit.
- Burger meer controle geven over zijn/haar gegevens.

STAD Turnhout

BURGER KRIJGT INZAGE PERSOONSGEGEVENS

Eindelijk krijgen we controle

Mens is zwakste schakel bij informatiebeveiliging lokaal bestuur

Pieterjan Van Leemputten
is redacteur bij Data News

19/02/15 om 12:11 - Bijgewerkt om 15:16
Bron: Datanews

Inbreuken op informatiebeveiliging bij lokale besturen worden doorgaans veroorzaakt door mensen en niet door technische fouten. Inzetten op IT-beveiliging en securityconsultants is niet genoeg.

Gemeentewebsites zijn kwetsbaar voor cybercriminelen

De Tijd - 28 Sep. 2017
Pagina 5

Cyberaanvallen kosten bedrijven stilaan evenveel als natuurrampen

Fraude met online bankieren explodeert

De Tijd - 05 Okt. 2017
Pagina 18

Symantec: cybercriminelen worden steeds gesofisticeerder

Els Bellens
Els Bellens is redactrice bij Data News.

26/04/17 om 10:28 - Bijgewerkt om 10:28
Bron: Datanews

Computerbeveiliger Symantec heeft zijn jaarlijkse securityrapport vrijgegeven. Daaruit blijkt nog maar eens dat ransomware aan een opmars bezig is, en dat de kans klein is dat uw mailaccount niet ergens gelekt werd.

STAD Turnhout

Privacy & informatieveiligheid

Privacy

Het aanvaardbaar gebruik van persoonlijke data onder de gegeven omstandigheden. De definitie van ‘aanvaardbaar’ is afhankelijk van context, wetgeving en persoonlijke verwachtingen. Ook het recht van het individu m.b.t. de controle over de verwerking van persoonlijke gegevens..

Informatieveiligheid

Het geheel van preventieve, detectieve, repressieve en correctieve maatregelen alsmede procedures en processen die de beschikbaarheid, vertrouwelijkheid en integriteit van alle vormen van informatie binnen een organisatie garanderen, met als doel de continuïteit van de informatie en de informatievoorziening te waarborgen en de eventuele gevolgen van beveiligingsincidenten tot een acceptabel, vooraf bepaald niveau te beperken.

STAD Turnhout

3 principes van de privacywet

Legaliteit

je mag enkel gegevens verwerken in functie van jouw taak waarbij de doeleinden duidelijk vooraf omschreven zijn

Proportionaliteit

je mag niet meer gegevens verwerken dan strikt noodzakelijk (minimalisme)

Transparantie

het moet voor de betrokken personen duidelijk zijn welke gegevens over hen worden verwerkt

Belang van privacy

- Recht verankerd in de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens.
- Afweging tussen privacy en veiligheid (terreurdreiging).
- Informatisering, sociale media en commerciële acties zetten privacyregels onder druk.

Forse piek in fraude met phishing

Het Laatste Nieuws* - 04 Okt. 2017
Pagina 1

NIEUWS

Robotspeelgoed: opnieuw privacyproblemen

01 december 2017

Sommige *connected toys* sturen informatie door aan derden, terwijl andere op afstand kunnen worden gecontroleerd door onbekenden. Uit voorzorg raden wij twee robots af.

"Een paar keer klikken en plots was ik 14.500 euro kwijt"

Het Nieuwsblad/Regionaal: Dender - 21 Nov. 2017
Pagina 1

Bedrijven delen ongevraagd klantgegevens met Facebook

Mailadressen, telefoonnummers, huisadressen: veel bedrijven sturen hun klantbestanden naar Facebook. Met als doel Facebook-gerichte advertenties aan te bieden. Dat mag niet volgens de privacywet tenzij de klant daarvoor toestemming heeft gegeven. De Consumentenbond sprak 17 bedrijven hierop aan.

Hackers kunnen kinderen afluisteren via smartwatch

Het Nieuwsblad* - 18 Okt. 2017
Pagina 15

Hackers verstoppen virus in opruimsoftware CCleaner

De Tijd - 19 Sep. 2017
Pagina 19

Stad Turnhout

Site-A

Site-B

STAD Turnhout

Implicaties voor onze organisatie ?

- AVG 90% gelijklopend met huidige Belgische privacywetgeving.
- Overheden bijzondere plaats binnen AVG = wettelijk beschreven taken.
- Uitbreiding en explicitering van de huidige wetgeving.
- Sluit aan bij de bestaande planning m.b.t. informatieveiligheid.

STAD Turnhout

Toch aandachtspunten !

- Als medewerker verantwoordelijk voor beschermen van persoonsgegevens burgers.
- AVG geldt wel voor taken die niet wettelijk zijn beschreven (organiseren evenementen, kinderopvang, cultuuraanbod, drugspreventie, …) en ook voor Stedelijk Onderwijs.
- Omkering van de bewijslast.
- Mogelijk boetes bij niet naleving.

BELANGRIJK: aantoonbaar dat preventieve maatregelen zijn getroffen.

STAD Turnhout

Belangrijkste bepalingen AVG

STAD Turnhout

1. Bewustmaking

Management, leidinggevenden en alle medewerkers informeren over verplichtingen en veranderingen.

- Intranetpagina rond IV & privacy
- Regelmatig acties en audits rond IV & privacy
- IV & privacy onderdeel van loopbaanbegeleiding
- Centraal aanspreek-/meldpunt: DPO-IVC

informatieveiligheid@turnhout.be

STAD Turnhout

1. Bewustmaking

- Arbeidsreglement
- Deontologische rechten en plichten
- Beleid voor telewerken / mobiel werken
- Vertrouwelijkheidsovereenkomsten
- Toegangsbeheer voor softwaretoepassingen
- Wachtwoordbeleid
- Afsluitprocedures gebouwen
- Richtlijnen ter bescherming tegen malware en verhogen awareness
- Gebruik van elektronische informatie-/communicatiemiddelen
- Huishoudelijke reglementen (medewerkers & mandatarissen)

STAD Turnhout

1. Bewustmaking

Stadspersoneel makkelijke prooi voor computercriminelen

GENT

Cybercriminelen die eropuit zijn vertrouwelijke informatie te bemachtigen over ambtenaren, of de stadscomputers willen besmetten met kwaadaardige software hebben aan Gent een makkelijke prooi.

Dat blijkt uit een test die Audit Vlaanderen dit jaar organiseerde in 221 gemeenten en 197 OCMW's. Daarbij werden drie phishing mails verstuurd naar de gemeenten. Dat zijn valse mails waarmee computercriminelen op listige wijze proberen aan je persoonlijke informatie of bankgegevens te komen of je computer besmetten met een virus of ransomware.

Op vraag van gemeenteraadslid Sami Souguir (Open VLD) heeft schepen van Personeel Martine De Regge (SP.A) de resultaten toegelicht voor Gent. En die zijn, in haar eigen woorden, "alarmerend".

In de hoop een sporthorloge te winnen, liet 7 procent van de 5.084 aangeschreven ambtenaren zich verleiden om door te klikken. 189 mensen gingen nog verder en gaven daarna ook hun gebruikersnaam en wachtwoord in. Gelukkig stopte de test daar en vroeg Audit Vlaanderen niet om het bedrag te storten, anders waren ze hun geld kwijtgespeeld.

Het resultaat voor een tweede test was nog slechter. Een aanbod voor een stevige korting op de aankoop van een smartphone overhaalde niet minder dan 1.071 (21 procent) personeelsleden om door te klikken naar een achterliggende website.

Gentenaar onvoorzichtiger

"Dat 21 procent van de collega's het niet kan laten op een frauduleuze link te klikken is op zijn minst zorgwekkend", aldus De Regge.

Gentse personeelsleden zijn ook duidelijk onvoorzichtiger dan de gemiddelde gemeenteambtenaar, waarvan maar 12 procent op de hyperlink doorklikte. (gn)

Hoeveel personeelsleden lieten zich oplichten?

- **Gentse personeelsleden die klikken op verdachte e-mail om sporthorloge te winnen: 348 op 5.084**
- **Aantal dat ook gebruikersnaam en wachtwoord ingeeft: 189**
- **Aantal dat doorklikt op verdachte e-mail om superkorting te krijgen voor smartphone: 1.071 (21 procent)**
- **Aantal dat persoonlijke gegevens doorspeelt op duidelijk nagemaakte website: 8** (gn)

Nieuwsblad – 03/11/2017

STAD Turnhout

1. Bewustmaking

Meest gebruikte paswoorden worldwide 2017

1. 123456
2. password
3. 12345678
4. qwerty
5. 12345
6. 123456789
7. letmein
8. 1234567
9. football
10. iloveyou
11. admin
12. welcome
13. monkey
14. login
15. abc123
16. starwars
17. 123123
18. dragon
19. passw0rd
20. master
21. hello
22. freedom
23. whatever
24. qazwsx
25. trustno1

STAD Turnhout

1. Bewustmaking

STAD Turnhout

2. Dataregister

Kernpunt uit de AVG.

Welke persoonsgegevens worden bijgehouden, waar komen ze vandaan en met wie worden ze gedeeld?

- Opstellen van verwerkingsregister en up-to-date houden.
- Belang van gebruik unieke bronnen (RR – KBO – Themis - …)
- Timing: voorjaar 2018 basisregister beschikbaar

STAD Turnhout

3. Functionaris voor gegevensbescherming

Verplichte aanstelling van een functionaris voor gegevensbescherming (DPO)

- Mag de bestaande informatieveiligheidsconsulent zijn.
- Verantwoordelijk voor het naleven van de databeschermingsprincipes (preventief – detectief – repressief – correctief)
- Contactpersoon voor organisatie én burger.

STAD Turnhout

4. Communicatie

De privacyverklaring moet in overeenstemming zijn met de AVG en beschikbaar zijn voor de burger.

- Bestaande privacyverklaring controleren en aanvullen indien nodig.
- Beschikbaar in beknopte, begrijpbare en duidelijke taal.
- Aandacht voor rechten van de burger.

STAD Turnhout

5. Rechten van de burger

- Uitdrukkelijke toestemming (behalve wettelijke verwerking)
- Recht op vergetelheid
- Recht op dataoverdraagbaarheid
- Verwerkingsbeperking
- Bescherming kinderen
- Bezwaar automatische besluitvorming en profilering
- Nieuwe gevoelige gegevens

STAD Turnhout

6. Verzoek tot toegang

Update van de bestaande toegangsprocedures en behandeling van verzoeken tot toegang binnen de termijnen van de AVG.

- De nachtmerrie-brief
- Manifest ongegronde of overmatige verzoeken kunnen worden aangerekend of geweigerd.
- Ontwikkelen systeem online raadpleging.

STAD Turnhout

7. Toestemming

Evaluatie op welke wijze toestemming wordt gevraagd, verkregen en geregistreerd en indien nodig confirmeren aan AVG.

- Actieve indicatie van akkoord.
- Controleerbaar.
- Aantoonbaar door verwerkingsverantwoordelijke.

STAD Turnhout

8. Kinderen

Een ouder of voogd moet toestemming geven om gegevens van kinderen (onder de 16 jaar) te verzamelen.

- Systemen ontwikkelen om leeftijd na te gaan en toestemming te vragen.
- Toestemming moet controleerbaar zijn.
- Privacyverklaring in voor kinderen begrijpbare taal.

9. Datalekken

Voorzien van procedures om datalekken op te sporen, te rapporteren en te onderzoeken.

- Noodzaak om eventueel te rapporteren aan Privacycommissie en burger.
- Eventueel geldboete voor niet melden én voor datalek.

informatieveiligheid@turnhout.be

STAD Turnhout

10. Gegevensbescherming door ontwerp / gegevensbeschermingseffectbeoordeling

- “Privacy by design”: privacy en IV zijn van bij de start onderdeel van projectplanning.
- “Privacy Impact Assessment”: enkel vereist in hoge risicosituaties (vb. implementatie nieuwe technologie)

STAD Turnhout

11. Bestaande contracten

Controle van de bestaande contracten met verwerkers en onderaannemers op overeenstemming met de regels van de AVG.

Initiatief:

- voorstel verwerker (grote diversiteit)
- voorstel stad (uniformiteit)

Voortaan standaard onderdeel in bestekken.

STAD Turnhout

Samenvatting

STAD Turnhout

Conclusie

Een werkbare, haalbare balans tussen informatieveiligheid - respect voor privacy en veiligheidsmaatregelen.

Als de beveiliging toeneemt, neemt het gebruiksgemak af.

STAD Turnhout

Test jezelf

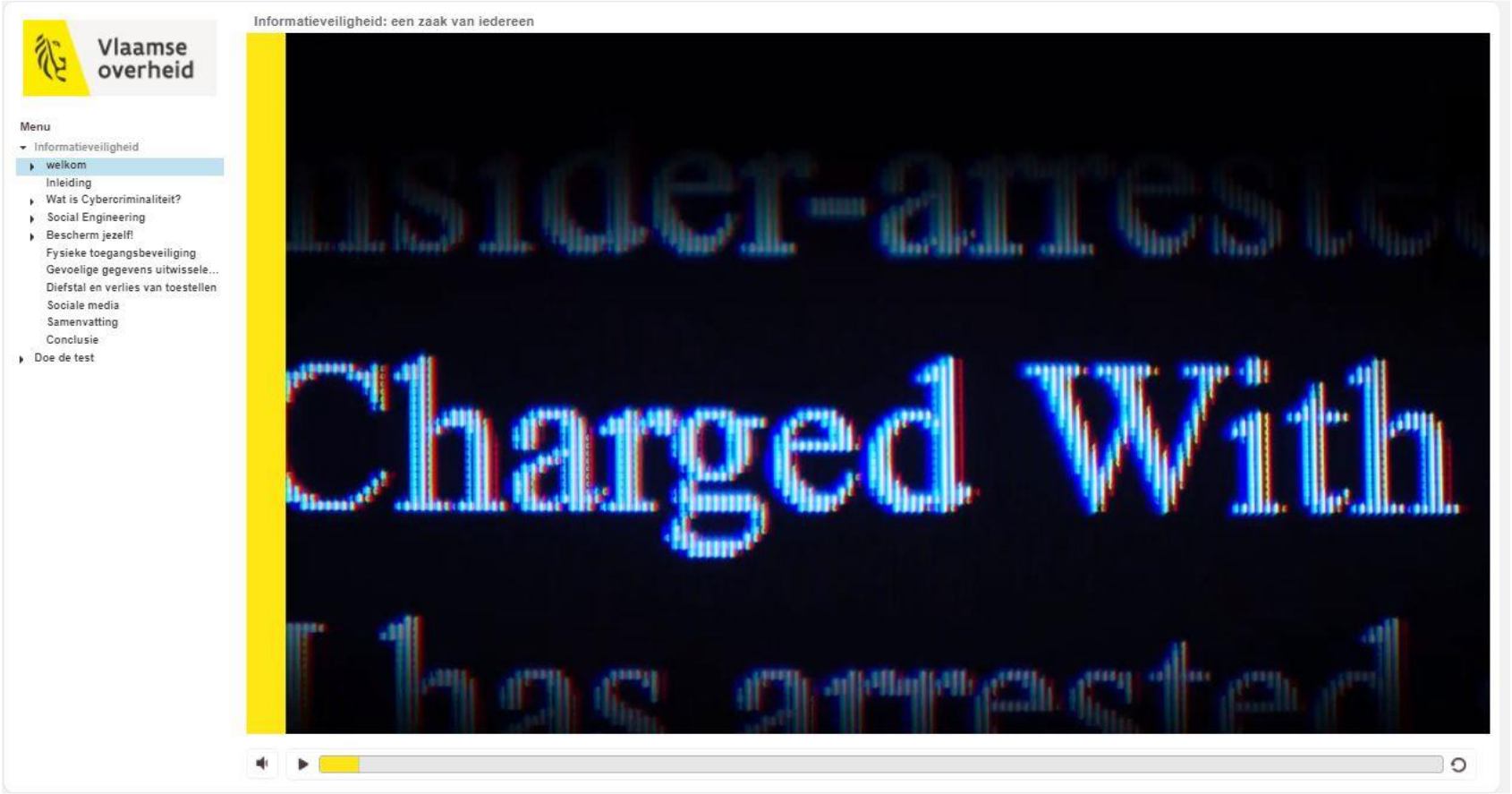

STAD Turnhout

Wat hebben we geleerd vandaag?

1. Beveilig goed en snel, gebruik de +

2. Hou de 3 principes in het achterhoofd: legaliteit, proportionaliteit en transparantie.
3. Nieuwe of gewijzigde gegevensverwerking: aanpassen verwerkingsregister.
4. Vragen: kijk op de intranetpagina of consulteer de informatieveiligheidsconsulent.

SAFETY
FIRST

SF
SAFETY
FIRST

Bedankt
voor jullie aandacht!!

STAD Turnhout

Wat is het ?

Persoonsgegevens

Wat?

Persoonsgegevens zijn alle gegevens waarmee een natuurlijk persoon direct of indirect kan worden geïdentificeerd.

Gevoelige persoonsgegevens

- Gezondheidsgegevens
- Gerechtelijke gegevens
- Fundamentele grondrechten en vrijheden

In principe verboden, behalve:
- Wettelijk
- Uitdrukkelijke toestemming

Etnische gegevens, politieke opvatting, lidmaatschap vakverbond, seksuele geaardheid, levensbeschouwelijke opvattingen, religie

STAD Turnhout

Wat is het ?

Verwerken: elke mogelijke bewerking die op deze persoonsgegevens wordt uitgevoerd, al dan niet met behulp van geautomatiseerde procédés, zoals verzamelen, vastleggen, ordenen bewaren, bijwerken, wijzigen, opvragen, raadplegen, gebruiken, verstrekken d.m.v. doorzending, verspreiden of op enigerlei wijze ter beschikking stellen, samenbrengen, met elkaar in verband brengen, alsmede het afschermen, uitwissen of vernietigen van persoonsgegevens = veel ruimer dan strikte IT-definitie.
Vb: winkel en invulformulier, hotel en online reservering.

!!! Niet van toepassing als gegevens verzameld worden voor puur persoonlijke of huishoudelijke doeleinden !!!

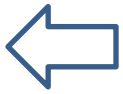

STAD Turnhout

En nu de praktijk!

Arbeidsreglement Stad Turnhout; artikel 8 :

Ieder personeelslid heeft een geheimhoudingsplicht ten opzichte van vertrouwelijke informatie waarover het vanuit de functie beschikt. Binnen en buiten het werk gaat het personeelslid zorgvuldig om met persoonlijke gegevens van burgers, gegevens van bedrijven en instellingen, politiek gevoelige informatie (bijvoorbeeld beleidsplannen in ontwikkeling) en andere informatie die in handen van buitenstaanders de belangen van het stadsbestuur kan schaden. Het personeelslid gebruikt de informatie waarover het beschikt voor de uitoefening van de functie, niet voor andere doeleinden. Het zorgvuldig omgaan met informatie vereist dat stukken met vertrouwelijke gegevens veilig opgeborgen worden en dat computerbestanden beveiligd zijn. Ieder personeelslid zorgt voor een clean desk en houdt kasten en lokalen met gevoelige informatie voldoende beheerd of afgesloten. Het personeelslid laat geen documenten rondslingeren bij printers, kopieermachines, … Papieren afval dat vertrouwelijke informatie bevat, wordt versnipperd door het personeelslid. Ieder personeelslid dat door de media benaderd wordt met een verzoek om informatie, verwijst steeds door naar zijn leidinggevende of de Communicatiedienst. Elk personeelslid draagt bij aan een transparant functionerende overheid door een actieve informatievoorziening naar onder meer klanten toe. Het personeelslid heeft spreekrecht over wat het weet vanuit zijn functie.